

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
НАО «КАЗАХСКИЙ АГРОТЕХНИЧЕСКИЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. С.СЕЙФУЛЛИНА»

«Утверждаю»
Декан
факультета управления
земельными ресурсами,
архитектуры и дизайна
_____ Ж.З. Толеубекова
« _____ » _____ 2025 г.

**Программа
вступительного экзамена и тематики эссе**

Группа образовательных программ: D128 - «Землеустройство»
Направление подготовки: 8D073 - «Архитектура и строительство»
Область образования: 8D07 - «Инженерные, обрабатывающие и
строительные отрасли»

Білім беру бағдарламаларының тобы: D128 -«Жерге орналастыру»
Дайындық бағыты: 8D073- "Сәулет және құрылыс"
Білім беру саласы: 8D07 - "Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары"

Group of educational programs: D128 - "Land management"
Training direction: 8D073 - "Architecture and construction"
Field of education: 8D07 - " Engineering, manufacturing and construction
industries»

Тематика эссе

№	Эссе тақырыбы (қазақ тілінде)	Тематика эссе (на русском языке)	Subject of the essay (in English)
1.	Жерге орналастырудың қазіргі мазмұны, оның экономикалық, әлеуметтік және экологиялық мәні	Современное содержание землеустройства, его экономическая, социальная и экологическая сущность	Modern content of land management, its economic, social and ecological essence
2	Қоғамдық өндірістегі жердің қызмет ету заңдылықтары	Закономерности функционирования земли в общественном производстве	Laws of functioning of land in social production
3	Ландшафттық-экологиялық тәсіл аумақты ұйымдастырудың заманауи әдісі ретінде	Ландшафтно-экологический подход, как современный метод организации территории	Landscape-ecological approach as a modern method of territory organization
4	Жер қатынастары қоғамдық қатынастардың бір түрі ретінде	Земельные отношения, как разновидность общественных отношений	Land relations as a kind of social relations
5	Қазіргі заманғы Жерге орналастыруды құқықтық қамтамасызету	Правовое обеспечение современного землеустройства	Legal support of modern land management
6	Шаруашылық аралық жерге орналастырудағы ауыл шаруашылығы жерлерін пайдалануды жақсарту мәселелері	Проблемы совершенствования сельскохозяйственных землепользований при межхозяйственном землеустройстве	Problems of improving agricultural land use in inter-farm land management
7	Жерге орналастырулық жобалау жерге орналасу процесінің негізгі кезеңі ретінде	Землеустроительное проектирование как основная стадия землеустроительного процесса	Land management design as the main stage of the land management process
8	"Цифрлық Қазақстан" бағдарламасын іске асыру шеңберінде	Создание информационной системы "Единый	Creation of the information system "Unified State Real

	"Жылжымайтын мүліктің бірыңғай мемлекеттік кадастры" ақпараттық жүйесін құру	государственный кадастр недвижимости" (ЕГКН) в рамках реализации программы Цифровой Казахстан	Estate Cadastre" within the framework of the Digital Kazakhstan program
9	Жер мониторингін жүзеге асырудағы ГАЖ-технологиялардың рөлі	Роль ГИС-технологий при осуществлении мониторинга земель	The role of GIS technologies in land monitoring
10	ҚР-дағы жерлерді есепке алу: мәселелері мен перспективалары	Учет земель в РК: проблемы и перспективы развития	Land accounting in the Republic of Kazakhstan: problems and prospects of development

2. Экзаменационные вопросы

2.1 Экзаменационные вопросы на русском языке

1. Земельный фонд РК, категории земель
2. Понятие, содержание, задачи земельного кадастра
3. Составные части земельного кадастра
4. Право собственности на землю в РК, его формы, субъекты и объекты
5. Структура кадастрового номера земельного участка
6. Учет количества земель.
7. Учет качества земель
8. Принципы земельного кадастра
9. Структура системы управления земельного кадастра
10. Виды угодий и их классификация
11. Основные блоки земельного кадастра РК
12. Сведения правового блока кадастра
13. Сведения финансового блока кадастра
14. Сведения многофункционального блока кадастра
15. Природно-сельскохозяйственные зоны РК
16. Виды пользования земельным участком
17. Классификация земельно-кадастровых единиц РК
18. Основная документация земельного кадастра
19. Виды платежей за землю
20. Принципы ведения государственного земельного кадастра
21. Понятие, функции и особенности земельного рынка в Казахстане
22. Этапы развития земельного рынка в Республике Казахстан
23. Современное состояние земельного рынка в Республике Казахстан
24. Методы оценки земель

25. Методика налогообложения земель в РК
26. Виды плодородия почв
27. Виды стоимости земли
28. Методика определения кадастровой стоимости земель с/х назначения
29. Налогообложение земель населенных пунктов
30. Арендная плата за землю
31. Земельный учет. Составные части
32. Классификация земельных угодий при учете земель
33. Базовые земельно-кадастровые документы
34. Понятие, задачи и содержание мониторинга земель
35. Понятие и общая характеристика недвижимого имущества
36. Понятие и содержание автоматизированной системы ведения кадастра
37. Состав сведений и документов государственного земельного кадастра.
38. Порядок ведения государственного земельного кадастра
39. Основные задачи ведения АИС ГЗК
40. Ведение автоматизированной информационной системы государственного земельного кадастра
41. Цели и задачи охраны земель
42. Система государственной регистрации в РК
43. Источники земельного права в РК
44. Классификация недвижимости
45. Система органов государственного регулирования земельных отношений
46. Распределение земельного фонда по формам собственности на землю
47. Мораторий на продажу земель сельскохозяйственного назначения: предпосылки и пути решения
48. Определение налога на недвижимое имущество в РК
49. Расчет базовых ставок платы за землю на пашню
50. Расчет базовых ставок платы за землю на кормовые угодья
51. Методы получения, обработки и анализа данных при ведении земельного кадастра
52. Актуальные проблемы земельного кадастра
53. Цели ведения государственного земельного кадастра
54. Этапы земельной реформы в Республике Казахстан
55. Цели и содержание учета земель
56. Задачи государственного мониторинга земель
57. Основные подходы и методы оценки земельных участков
58. История, проблемы и перспективы автоматизированного ведения кадастра в РК
59. Связь земельного кадастра и кадастра недвижимости.
60. Сравнительный подход к оценке земли
61. Доходный подход к оценке земли
62. Развитие и совершенствование кадастра в Республике

63. Понятие и элементы земельных отношений в Казахстане
64. Место и роль земельного кадастра в электронном правительстве
65. Специфика кадастровых информационных систем
66. ГИС, как технологическая основа формирования земельно-кадастровой информации.
67. Функциональная структура АИС ГЗК РК
68. Понятие, цель и объекты налогообложения
69. Понятие кадастровой стоимости земель сельскохозяйственного назначения
70. Затратный подход к оценке земли
71. Предпосылки развития земельного рынка в РК
72. Законодательно-нормативная база оценки земель
73. Развитие рынка недвижимости за рубежом
74. Проблемы и пути совершенствования земельных отношений в РК
75. Роль цифровых технологий при учете качества земель
76. Понятие и элементы земельных отношений в Казахстане.
77. История правового регулирования земельных отношений в Казахстане.
78. Принципы регулирования земельных отношений.
79. Формирование земельных отношений в Казахстане
80. Связь земельного права с другими отраслями права.
81. Компетенции государственных органов в области регулирования земельных отношений.
82. Система органов государственного регулирования земельных отношений.
83. Этапы земельной реформы в РК.
84. Земельный участок как объект права собственности и иных прав за землю.
85. Понятие и виды права землепользования.
86. Земельный кодекс, как основа регулирования земельных отношений.
87. Возмещение потерь сельскохозяйственного производства
88. Правовое обеспечение земельных отношений.
89. Право собственности на землю в РК, его формы, субъекты и объекты.
90. Сервитут. Виды сервитутов.
91. Права и обязанности землепользователей
92. Права и обязанности собственников земельных участков.
93. Порядок перевода земель из одной категории в другую
94. Содержание современного землеустройства. Понятие, виды, принципы и основные задачи землеустройства.
95. Понятие о землеустроительном проекте. Содержание текстовой и графической документации к проекту землеустройства.
96. Классификация землеустроительных проектов, их виды и разновидности.
97. Понятие, объекты, задачи и разновидности межхозяйственного землеустройства.
98. Образование землепользований с.-х. предприятий. Составные части проекта и их содержание.

99. Требования при образовании сельскохозяйственных землепользований
Понятие о рациональном землепользовании.
100. Содержание организации угодий. Требования к организации угодий
101. Классификация и понятия о земельных угодьях. Особенности структуры земельных угодий Казахстана.
102. Методика организации угодий (основные элементы и порядок проектирования)
103. Трансформация и улучшение угодий. Основания перевода угодий в менее ценные в Республике Казахстан.
104. Содержание организации севооборотов. Требования при проектировании системы севооборотов
105. Типы и виды севооборотов. Особенности организации севооборотов различных типов.
106. Содержание устройства территории севооборотов. Требования при проектировании полей севооборотов
107. Типовые решения при размещении полей севооборотов в различных ландшафтных условиях Казахстана
108. Методика устройства территории пастбищ (основные элементы и порядок проектирования)
109. Экономическая эффективность организации территории при внутрихозяйственном землеустройстве
110. Составные части проекта образования землепользований несельскохозяйственного назначения
111. Особенности проектирования отводов для целей перерабатывающей промышленности
112. Особенности проектирования отводов для целей добывающей промышленности
113. Особенности проектирования отводов под водохранилища
114. Особенности проектирования линейных отводов
115. Особенности образования землепользований природоохранного назначения
116. Рекультивация нарушенных земель (понятие, направления, этапы)
117. Объекты и формы организации территории при внутрихозяйственном землеустройстве
118. Классификация проектов при внутрихозяйственном землеустройстве
119. Понятие и классификация пространственных недостатков землепользований с.-х предприятий.
120. Содержание и порядок разработки проекта внутрихозяйственного землеустройства.
121. Особенности образования землепользований крестьянских хозяйств. Формы землепользований и требования при размещении крестьянских хозяйств.
122. Содержание землеустроительного процесса при землеустройстве. Участники землеустроительного процесса

123. Формы организации территории, создаваемые в проектах землеустройства.
124. Понятие о землеустроительном проектировании. Конкретные результаты землеустроительного проектирования.
125. Условия предоставления земель в частную собственность в Республике Казахстан
126. Особенности использования земель населенных пунктов
127. Особенности использования земель промышленности, транспорта, связи, для нужд космической деятельности, обороны, национальной безопасности и иного несельскохозяйственного назначения
128. Целевое назначение и законодательное положение земель особо охраняемых природных территорий, земли оздоровительного, рекреационного и историко-культурного назначения
129. Проблемы и основные направления совершенствования управления земельными ресурсами.
130. Выделение земель под водоохранные зоны и полосы по берегам водоемов
131. Порядок использования земель водного фонда
132. Особенности земли, как природного ресурса, средства производства и объекта недвижимости.
133. Этапы развития землеустройства
134. Система землепользования в Республике Казахстан. Классификация землепользований
135. Особенности функционирования земли в различных отраслях народного хозяйства.
136. Социально-экономические условия землеустройства, оказывающие влияние на принятие землеустроительных решений.
137. Пространственные свойства земли и экологические условия, оказывающие влияние на принятие землеустроительных решений.
138. Основные задачи и требования при образовании землепользований несельскохозяйственного назначения.
139. Содержание и основные задачи внутрихозяйственного землеустройства в современных условиях.
140. Устройство территории пашни: методика и основные требования.
141. Методы решения проектных задач при организации территории и их сущность
142. Обоснование проектных задач при организации территории (технико-экономические и экономические показатели проекта)
143. Основные подгруппы проектов и формы организации территории при межхозяйственном землеустройстве
144. Совершенствовании землепользований. Способы устранения недостатков землепользований с.-х. предприятий
145. Сущность и реализация принципа приоритета сельского хозяйства при отводе земель для несельскохозяйственных нужд
146. Основные направления совершенствования ВХЗ в современных

условиях

147. Региональные особенности ВХЗ в Казахстане в зоне неорошаемого земледелия на севере Казахстана
148. Региональные особенности ВХЗ в Казахстане в зоне орошаемого земледелия на юге Казахстана
149. Сущность ландшафтного подхода при землеустройстве.
150. Основные принципы ландшафтного подхода при землеустройстве.

2.2 Қазақ тіліндегі емтихан сұрақтар

1. ҚР жер қоры, жер санаттары
2. Жер кадастры ұғымы, мазмұны, міндеттері
3. Жер кадастрының құрамдас бөліктері
4. ҚР жерге меншік құқығы, оның нысандары, субъектілері мен объектілері
5. Жер учаскесінің кадастрлық нөмірінің құрылымы
6. Жер санын есепке алу.
7. Жерлердің сапасын есепке алу
8. Жер кадастрының принциптері
9. Жер кадастрын басқару жүйесінің құрылымы
10. Ауылшаруашылық алқаптар және олардың жіктелуі
11. ҚР Жер кадастрының негізгі блоктары
12. Құқықтық кадастр блогы қамтитын мәліметтер
13. Қаржылық кадастр блогы қамтитын мәліметтер
14. Көпфункционалды кадастр блогы қамтитын мәліметтер
15. ҚР табиғи-ауылшаруашылық аймақтары
16. Жер учаскесін пайдалану түрлері
17. ҚР жер-кадастрлық бірліктерінің жіктелуі
18. Жер кадастрының негізгі құжаттамасы
19. Жер үшін төленетін төлемдер
20. Мемлекеттік жер кадастрын жүргізу принциптері
21. Қазақстандағы жер нарығының ұғымы, функциялары мен ерекшеліктері
22. Қазақстан Республикасындағы жер нарығының даму кезеңдері
23. Қазақстан Республикасындағы жер нарығының қазіргі жағдайы

24. Жерді бағалау әдістері
25. Қазақстан Республикасындағы жерлерге салық салу әдістемесі
26. Топырақ құнарлылығының түрлері
27. Жер құнының түрлері
28. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің кадастрлық құнын анықтау әдістемесі
29. Қазақстанда жерге меншіктін түрлері
30. Жерді жалға алу
31. Жердің саны мен сапасын есепке алу.
32. Жерді есепке алу кезіндегі жер алқаптарының жіктелуі
33. Базалық жер-кадастрлық құжаттар
34. Жер мониторингінің түсінігі, міндеттері және мазмұны
35. Жылжымайтын мүлік ұғымы және оның жалпы сипаттамасы
36. Кадастрды жүргізудің автоматтандырылған жүйесінің ұғымы және мазмұны
37. Мемлекеттік жер кадастры мәліметтері мен құжаттарының құрамы.
38. Мемлекеттік жер кадастрын жүргізу тәртібі
39. МЖК ААЖ жүргізудің негізгі міндеттері
40. Мемлекеттік жер кадастрының автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің жүргізілуі
41. Жерді қорғаудың мақсаттары мен міндеттері
42. ҚР мемлекеттік тіркеу жүйесі
43. ҚР жер құқығының көздері
44. Жылжымайтын мүліктің жіктелуі
45. Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу органдарының жүйесі
46. Қазақстандағы жер нарығының түсінігі, функциялары және ерекшеліктері
47. Қазақстан Республикасындағы жер нарығының даму кезеңдері
48. Қазақстан Республикасындағы жер нарығының қазіргі жағдайы
49. Жерді бағалау әдістері
50. Қазақстан Республикасындағы жерге салық салу әдістері
51. Жер кадастрын жүргізу кезінде деректерді алу, өңдеу және талдау әдістері
52. Жер кадастрының заманауи өзекті мәселелері
53. ГАЖ бастапқы функциялары
54. Мемлекеттік жер кадастрын жүргізу мақсаттары
55. ҚР жер реформасының кезеңдері
56. Жерді есепке алудың мақсаттары мен мазмұны
57. Мемлекеттік жер мониторингінің міндеттері
58. Жер учаскелерін бағалаудың негізгі тәсілдері мен әдістері
59. ҚР-да кадастрды автоматтандыруды жүргізудің мәселелері мен келешегі

60. Жер кадастры мен жылжымайтын мүлік кадастрының байланысы.
61. Жерді бағалаудың салыстырмалы әдісі
62. Жерді бағалаудың табыстық әдісі
63. Қазақстанда кадастрды дамыту және жетілдіру туралы қазіргі заманғы түсінік
64. Электрондық Үкіметтегі жер кадастрының орны мен рөлі
65. Кадастрлық ақпараттық жүйелердің ерекшелігі
66. ГАЖ жер-кадастрлық ақпаратты қалыптастырудың технологиялық негізі ретінде.
67. ҚР МЖК ААЖ функционалдық құрылымы
68. Салық салу ұғымы, мақсаты және объектілері
69. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің кадастрлық құны ұғымы
70. Жерді бағалаудың шығындық әдісі
71. Қазақстан Республикасындағы жер нарығын дамытудың алғышарттары
72. Жерді бағалаудың заңнамалық және нормативтік базасы
73. Шет елдердегі жылжымайтын мүлік нарығының дамуы
74. Қазақстан Республикасындағы жер қатынастарын жақсарту мәселелері мен жолдары
75. Жердің сапасын ескерудегі цифрлық технологиялардың рөлі
76. Қазақстандағы жер қатынастары ұғымы және элементтері
77. Қазақстандағы жер қатынастарын құқықтық реттеу тарихы
78. Жер қатынастарын реттеу принциптері
79. Қазақстанда жер қатынастарын қалыптастыру
80. Жер құқығының басқа құқық салаларымен байланысы
81. Жер қатынастарын реттеу саласындағы мемлекеттік органдардың құзыреті
82. Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу органдарының жүйесі
83. ҚР жер реформасының кезеңдері
84. Жер учаскесі меншік құқығының және жер үшін өзге де құқықтардың объектісі ретінде.
85. Жер пайдаланушылық құқығы ұғымы және оның түрлері.
86. Жер Кодексі жер қатынастарын реттеудің негізі ретінде
87. Ауыл шаруашылығы өндірісінің шығындарын өтеу
88. Жер қатынастарын құқықтық қамтамасыз ету
89. ҚР жерге меншік құқығы, оның формалары, субъектілері мен объектілері.
90. Сервитут. Сервитуттардың түрлері
91. Жер пайдаланушылардың құқықтары мен міндеттері
92. Жер учаскелері меншік иелерінің құқықтары мен міндеттері
93. Жерді бір санаттан екінші санатқа ауыстыру тәртібі
94. Қазіргі жерге орналастыру мазмұны. Жерге орналастыру түсінігі, түрлері, принциптері және негізгі міндеттері.
95. Жерге орналастыру жобасы туралы түсінік. Жерге орналастыру жобасына мәтіндік және графикалық құжаттаманың мазмұны.

96. Жерге орналастыру жобаларының жіктелуі, олардың түрлері.
97. Шаруашылықаралық жерге орналастыру түсінігі, объектілері, міндеттері және түрлері.
98. А.ш. кәсіпорындарының жер пайдаланушылығын қалыптастыру. Жобаның құрамдас бөліктері және олардың мазмұны.
99. Ауыл шаруашылығы жер пайдаланушылығын қалыптастыру кезіндегі талаптар. Жерді ұтымды пайдалану туралы түсінік.
100. Алаптарды ұйымдастыру тәртібі. Алаптарды ұйымдастыруға қойылатын талаптар
101. Жер алқаптарының жіктелуі және түсініктері. Қазақстан жері құрылымының ерекшеліктері.
102. Алқаптарды ұйымдастыру әдістемесі (негізгі элементтер және жобалау тәртібі)
103. Жерді трансформациялау және жақсарту. Қазақстан Республикасында алқаптарды бағасы төмен жерлерге ауыстыру негіздері.
104. Ауыспалы егісті ұйымдастырудың мазмұны. Ауыспалы егіс жүйесін жобалау кезіндегі талаптар
105. Ауыспалы егістің түрлері мен түрлері. Әр түрлі типтегі ауыспалы егістерді ұйымдастырудың ерекшеліктері.
106. Ауыспалы егіс аумағын құруды ұйымдастыру. Ауыспалы егіс алқаптарын жобалау кезіндегі талаптар
107. Қазақстанның түрлі ландшафттық жағдайларында ауыспалы егіс алқаптарын орналастыру кезіндегі типтік шешімдер
108. Жайылым аумағын орналастыру әдістемесі (негізгі элементтер және жобалау тәртібі)
109. Ішкішаруашылық жерге орналастыру кезінде аумақты ұйымдастырудың экономикалық тиімділігі
110. Ауыл шаруашылығына арналмаған жер пайдалануды қалыптастыру жобасының құрамдас бөліктері
111. Өңдеу өнеркәсібі мақсаттары үшін жер бөлуді жобалау ерекшеліктері
112. Тау-кен өнеркәсібінің мақсаттары үшін жер бөлуді жобалау ерекшеліктері
113. Су қоймаларына арналған жерді жобалау ерекшеліктері
114. Сызықтық жер бөліктерін жобалау ерекшеліктері
115. Табиғат қорғау мақсатындағы жер пайдалануды қалыптастыру ерекшеліктері
116. Бүлінген жерлерді қалпына келтіру (түсінігі, бағыттары, кезеңдері)
117. Ішкішаруашылық жерге орналастыру кезіндегі аумақты ұйымдастыру объектілері мен нысандары
118. Ішкішаруашылық жерге орналастыру кезіндегі жобаларды жіктеу
119. Ауылшаруашылық кәсіпорындарының жер пайдалануындағы кеңістіктік кемшіліктердің түсінігі және жіктелуі.

120. Ішкішаруашылық жерге орналастыру жобасының мазмұны және оны әзірлеу тәртібі.
121. Шаруа қожалықтарының жер пайдаланушылығын қалыптастыру ерекшеліктері. Жер пайдалану нысандары және шаруа қожалықтарын орналастыру кезіндегі талаптар.
122. Жерге орналастыру кезіндегі жерге орналастыру процесінің мазмұны. Жерге орналастыру процесіне қатысушылар
123. Жерге орналастыру жобаларында құрылатын аумақты ұйымдастыру нысандары.
124. Жерге орналастыру жобалауы туралы түсінігі. Жерге орналастыру жобалаудың нақты нәтижелері.
125. Қазақстан Республикасында жерді жеке меншікке беру шарттары
126. Елді мекендердің жерлерін пайдаланудың ерекшелігі
127. Өнеркәсіп, көлік, байланыс жерлерін ғарыш қызметі, қорғаныс, ұлттық қауіпсіздік мұқтаждары үшін және ауыл шаруашылығына арналмаған өзге де жерлерді пайдалану ерекшеліктері
128. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерінің, сауықтыру, рекреациялық және тарихи-мәдени мақсаттағы жердің нысаналы мақсаты мен заңнамалық жағдайы
129. Жер ресурстарын басқаруды жетілдірудің мәселелері мен негізгі бағыттары
130. Су айдындарының жағалауы бойынша су қорғау аймақтары мен белдеулеріне жер бөлу
131. Су қорының жерін пайдалану тәртібі
132. Табиғи ресурс, өндіріс және жылжымайтын мүлік құралы ретінде жердің ерекшеліктері.
133. Жерге орналастырудың даму кезеңдері
134. Қазақстан Республикасындағы жер пайдалану жүйесі. Жер пайдалануды жіктеу
135. Халық шаруашылығының әртүрлі салаларында жердің жұмыс істеу заңдылықтары.
136. Жерге орналастыру шешімдерін қабылдауға әсер ететін жерге орналастырудың әлеуметтік-экономикалық шарттары.
137. Жердің кеңістіктік қасиеттері және жерге орналастыру шешімдерін қабылдауға әсер ететін экологиялық жағдайлар.
138. Ауыл шаруашылығына арналмаған жер пайдаланушылықты қалыптастыру кезіндегі негізгі міндеттер мен талаптар.
139. Қазіргі жағдайда ішкішаруашылықты жерге орналастырудың мазмұны мен негізгі міндеттері.
140. Егістік аумағын ұйымдастыру: әдістемесі және негізгі талаптары.
141. Аумақты ұйымдастырудағы жобалық есептерді шешу әдістері және олардың мәні
142. Аумақты ұйымдастыру кезіндегі жобалық міндеттердің негіздемесі (жобаның техникалық-экономикалық және экономикалық көрсеткіштері)

143. Шаруашылықаралық жерге орналастыру кезіндегі жобалардың негізгі топтары және аумақты ұйымдастыру нысандары
144. Жер пайдаланушылықты жетілдіру туралы түсінік. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының жер пайдалануындағы кемшіліктерді жою тәсілдері
145. Ауыл шаруашылығына жатпайтын мұқтаждар үшін жер бөлу кезінде ауыл шаруашылығының басымдығы қағидатының мәні және оны іске асыру
146. Қазіргі жағдайда ІІІЖО жетілдірудің негізгі бағыттары
147. Қазақстанның солтүстігіндегі суарылмайтын егіншілік аймағындағы ІІІЖО-дың өңірлік ерекшеліктері
148. Қазақстанның оңтүстігіндегі суармалы егіншілік аймағындағы ІІІЖО-дың өңірлік ерекшеліктері
149. Жерге орналастырудағы ландшафт тәсілінің мәні.

2.3 Exam questions in English

1. Land fund of the Republic of Kazakhstan, land categories
2. Concept, content, tasks of the land cadastre
3. Components of the land registry
4. Ownership of land in the Republic of Kazakhstan, its forms, subjects and objects
5. The structure of the cadastral number of the land plot
6. Accounting for the amount of land
7. Accounting for land quality
8. Land Registry Principles
9. The structure of the land cadastre management system
10. Types of land and their classification
11. The main blocks of the land cadastre of the Republic of Kazakhstan
12. Information from the legal block of the cadastre
13. Information of the financial block of the cadastre
14. Information of the multifunctional cadastre block
15. Natural and agricultural zones of the Republic of Kazakhstan
16. Types of land use
17. Classification of land cadastral units of the Republic of Kazakhstan
18. Basic land registry documentation
19. Types of payments for land
20. Principles of maintaining the state land cadastre
21. Concept, functions and features of the land market in Kazakhstan
22. Stages of development of the land market in the Republic of Kazakhstan
23. Current state of the land market in the Republic of Kazakhstan
24. Land valuation methods
25. Methods of land taxation in the Republic of Kazakhstan

- 26.Types of soil fertility
- 27.Types of land value
- 28.Methodology for determining the cadastral value of agricultural land
- 29.Land taxation of settlements
- 30.Land registration. Components
- 31.Classification of land holdings when accounting for land
- 32.Basic land cadastral documents
- 33.Concept, tasks and content of land monitoring
- 34.Concept and general characteristics of real estate
- 35.The concept and content of an automated inventory management system
- 36.Composition of information and documents of the state land cadastre.
- 37.The procedure for maintaining the state land cadastre
- 38.The main tasks of maintaining AIS GZK
- 39.Main tain in gan auto mated in formation system of the state land cadastre
- 40.Goals and objectives of land protection
- 41.State registration system in the Republic of Kazakhstan
- 42.Sources of land law in the Republic of Kazakhstan
- 43.Classification of real estate
- 44.The system of bodies of state regulation of land relations
- 45.Distribution of the land fund by land ownership forms
- 46.Moratorium on the sale of agricultural land: prerequisites and solutions
- 47.Determination of the real estate tax in the Republic of Kazakhstan
- 48.Calculation of basic rates of payment for land for arable land
- 49.Calculation of basic rates of land payment for forage land
- 50.Classification and concepts of land. Features of the structure of land in Kazakhstan
- 51.Methods of obtaining, processing and analyzing data when maintaining the land cadastre
- 52.Actual problems of the land registry
- 53.Basic GIS functions
- 54.Purposes of maintaining the state land cadastre
- 55.Stages of land reform in the Republic of Kazakhstan
- 56.Purposes and content of land accounting
- 57.Tasks of state monitoring of lands
- 58.The main approaches and methods for assessing land plots
- 59.History, problems and prospects of automated cadastre maintenance in the Republic of Kazakhstan
- 60.Connection between the land registry and the real estate cadastre.
- 61.Comparative approach to land valuation
- 62.Income approach to land valuation
- 63.Development and improvement of the cadastre in the Republic of Kazakhstan

64. Place and role of the land registry in e-government
65. Specificity of cadastral information systems
66. GIS as a technological basis for the formation of land cadastral information.
67. Functional structure of AIS GZK RK
68. Concept, purpose and objects of taxation
69. The concept of the cadastral value of agricultural land
70. Costly approach to land valuation
71. Prerequisites for the development of the land market in the Republic of Kazakhstan
72. Legislative and regulatory framework for land valuation
73. Development of the real estate market abroad
74. Problems and ways of improving land relations in the Republic of Kazakhstan
75. The role of digital technologies in land quality accounting
76. The concept and elements of land relations in Kazakhstan.
77. History of legal regulation of land relations in Kazakhstan.
78. Formation of land relations in Kazakhstan
79. of land law with other branches of law
80. The relationship of land law with other branches of law
81. The competence of state bodies in the field of land relations regulation.
82. The system of state bodies regulating land relations
83. Stages of land reform in the Republic of Kazakhstan.
84. Land plot as an object of property rights and other rights for land.
85. The concept and types of land use rights.
86. The Land Code as the basis for regulating land relations.
87. Compensation for losses of agricultural production
88. Legal support of land relations.
89. Land ownership in the Republic of Kazakhstan, its forms, subjects and objects.
90. Easement. Types of easements.
91. Rights and obligations of land users
92. Rights and obligations of land owners.
93. Procedure for transferring land from one category to another
94. The content of modern land management. The concept, types, principles and main tasks of land management.
95. The concept of a land management project. The content of text and graphic documentation for the land management project.
96. Classification of land management projects, their types and varieties
97. The concept, objects, tasks and varieties of inter-farm land management.
98. Formation of land use of agricultural enterprises. The components of the project and their content
99. Requirements for the formation of agricultural land use The concept of rational land use.

100. The content of the land organization. Requirements for the organization of land
101. Land management methodology (basic elements and design procedure)
102. Transformation and improvement of land. Grounds for transferring land to less valuable land in the Republic of Kazakhstan.
103. The content of the organization of crop rotations. Requirements for designing a crop rotation system
104. ###130
105. Types and types of crop rotations. Features of the organization of crop rotations of various types.
106. The content of the structure of the territory of crop rotations. Requirements for designing crop rotation fields
107. Typical solutions for placing crop rotation fields in various landscape conditions of Kazakhstan
108. Methods of pasture territory arrangement (basic elements and design procedure)
109. Economic efficiency of the organization of the territory in intra-farm land management
110. Components of the project for the formation of non-agricultural land use
111. Features of the design of branches for the purposes of the processing industry
112. Features of the design of branches for the purposes of the extractive industry
113. Features of design of branches for reservoirs
114. Design features of line arbends
115. Features of the formation of land use for environmental purposes
116. Reclamation of disturbed land (concept, directions, stages)
117. Objects and forms of territory organization in on-farm land management
118. Classification of projects in on-farm land management
119. The concept and classification of spatial disadvantages of land use of agricultural enterprises
120. The content and procedure for the development of the project of on-farm land management.
121. Features of the formation of land use of peasant farms. Forms of land use and requirements for the placement of peasant farms.
122. The content of the land management process in land management. Participants in the land management process
123. Forms of territory organization created in land management projects
124. The concept of land management design. Specific results of land management design.

125. Conditions for granting land to private ownership in the Republic of Kazakhstan
126. Features of the use of land in settlements
127. Features of the use of industrial land, transport, communications, for the needs of space activities, defense, national security and other non-agricultural purposes
128. Purpose and legal status of lands of specially protected natural territories, lands of health, recreational, historical and cultural purposes
129. Problems and main directions of improving land management.
130. Allocation of land for water protection zones and strips along the banks of reservoirs
131. Procedure for the use of water fund lands
132. Features of land as a natural resource, a means of production and a real estate object.
133. Stages of land management development
134. The system of land use in the Republic of Kazakhstan. Land use classification
135. Regularities of the functioning of the land in various sectors of the national economy.
136. Socio-economic conditions of land management that influence the adoption of land management decisions.
137. Spatial properties of the land and environmental conditions that influence land management decisions.
138. The main tasks and requirements for the formation of non-agricultural land use.
139. The content and main tasks of on-farm land management in modern conditions.
140. The device of the territory of arable land: methodology and basic requirements.
141. Methods of solving design problems in the organization of the territory and their essence
142. Justification of project tasks in the organization of the territory (technical, economic and economic indicators of the project)
143. The main subgroups of projects and forms of territory organization in inter-farm land management
144. The concept of land use improvement. Ways to eliminate the shortcomings of land use of agricultural enterprises
145. The essence and implementation of the principle of priority of agriculture in the allocation of land for non-agricultural needs
146. The main directions of improvement of VKHZ in modern conditions
147. Regional features of the VKHZ in Kazakhstan in the zone of rain-fed agriculture in the north of Kazakhstan
148. Regional features of VKHZ in Kazakhstan in the zone of irrigated agriculture in the south of Kazakhstan
149. The essence of the landscape approach in land management

3. Темы дисциплин к экзаменационным вопросам

Дисциплина «Земельный кадастр»

1. Современные задачи и содержание земельного кадастра
2. Управление земельными ресурсами и процесс производства земельно-кадастровых работ.
3. Система органов государственного регулирования земельных отношений
4. Понятие и содержание автоматизированной системы ведения кадастра
5. Регистрация, учет и государственная отчетность земель в системе АИС ГЗК
6. Применение ГИС – технологий в системе ГЗК
7. Оценка земли и недвижимости
8. Методика кадастровой оценки земель различных категорий
9. Формирование земельного рынка в РК
10. **Развитие рынка недвижимости за рубежом**
11. **Налогообложение земель в РК**
12. Государственная регистрация недвижимости в РК
13. Содержание мониторинга земель
14. Цели и задачи охраны земель

Дисциплина «Теоретические основы землеустройства»

1. Учение о земле, как о природном ресурсе и средстве производства.
2. Земельный фонд РК. Категории земель и порядок их использования.
3. Земельные ресурсы Республики Казахстан, их классификация и производственное использование.
4. Землепользование и землевладение в Республике Казахстан
5. Правовое обеспечение земельных отношений.
6. Развитие земельных отношений в Республике Казахстан
7. Земельный кодекс, как основа регулирования земельных отношений
8. Право собственности и право пользования на землю в РК
9. Система органов государственного регулирования земельных отношений
10. Современное землеустройство в Республике Казахстан
11. История и закономерности развития землеустройства
12. Структура, принципы и факторы землеустройства
13. Землеустроительный процесс
14. Земельная реформа в РК
15. Эффективность землеустройства
16. Методологические основы землеустроительного проектирования
17. Общеметодические вопросы составления и обоснования проектов землеустройства

Дисциплина «Межхозяйственное землеустройство»

1. Понятие, задачи и содержание межхозяйственного землеустройства
2. Образование землепользований с.-х предприятий
3. Совершенствование землепользований с.-х. предприятий
4. Образование землепользований несельскохозяйственного назначения
5. Охрана окружающей среды в проектах межхозяйственного землеустройства

Дисциплина «Внутрихозяйственное землеустройство»

1. Понятие, задачи и содержание внутрихозяйственного землеустройства
2. Организация угодий
3. Организация системы севооборотов
4. Устройство территории севооборотов
5. Устройства территории кормовых угодий
6. Региональные особенности ВХЗ в Казахстане
7. Совершенствование внутрихозяйственного землеустройства на основе ландшафтного подхода

3. Список литературы к экзаменационным вопросам и темам эссе

- 1 Земельный кодекс Республики Казахстан от 20 июня 2003 года № 442-ІІ (с изменениями и дополнениями)
- 2 Кодекс Республики Казахстан «О налогах и других обязательных платежах в бюджет (с изменениями и дополнениями)
- 3 Об утверждении Правил ведения государственного земельного кадастра в Республике Казахстан. Приказ Министра национальной экономики Республики Казахстан от 23 декабря 2014 года № 160.
- 4 Абельдина Р.К., Косинский В.В., Озеранская Н.Л. Совершенствование землеустройства агроформирований: опыт России и Казахстана: учебное пособие. - Астана, 2017
Абельдина Р.К. Жер кадастры: Учебное пособие. - Астана: КАТУ им. С. Сейфуллина, 2017.
- 5 Архипов И.Г. Земельное право Республики Казахстан: Учебное пособие. – Алматы: Борки, 2006.
- 6 Асанова А.Г. Агроэкологические основы организации устойчивых агроландшафтов: монография/ А.Г. Асанова, Ф.К. Ермеков, С.К. Макенова, Н.Л. Озеранская, В.Л. Татаринцев и др.- Барнаул: изд-во Алтайского гос. ун-та, 2023. - 195 с.
- 7 Волков С.Н. Землеустройство. Землеустроительное проектирование. Внутрихозяйственное землеустройство Т2: Учебник. - М., 2001
- 8 Волков С.Н. Землеустройство. Т.1: Теоретические основы землеустройства: учебник. – М.: Колос, 2001
- 9 Гендельман М.А., Қырықбаев Ж.Қ. Жерге орналастырудың және кадастрдың ғылыми негіздері: оқулық. – Астана: Фолиант, 2004.
- 10 Гендельман М.А., Қырықбаев Ж.К. Научные основы землеустройства и кадастра: учебник.- Астана: «Фолиант», 2004. Қырықбаев Ж.К., Ахметов Е.С., Московская Н.О. История и закономерности развития земельных отношений: учебное пособие. – Алматы: Эверо, 2013.
- 11 Есполов Т., Жоламанов Т., Пентаев Т., Абралиев О. Жер кадастры : Оқулық. / ҚР Білім және ғылым министрлігі, ҚР Жоғару оқу орындарының қауымдастығы. - Алматы: Дәуір, 2013
- 12 Землеустроительное проектирование: учебник / под ред М.А. Гендельмана. - Алматы, 1999.- 584 с.
- 13 Курманова Г.К. Развитие земельного рынка в Республике Казахстан:
- 14 Қырықбаев Ж.Қ., Ахметов Е.С., Жұпархан Б.Ж. Қазіргі жерге орналастырудың және кадастрдың теориясы мен тәжірибесі: оқу құралы. – Алматы: Эверо, 2014
- 15 Қырықбаев Ж.К., Озеранская Н.Л., Макенова С.К. и др. Развитие земельных отношений и землеустройства в Республике Казахстан: монография. — Нур-Султан, 2020. – 184 с.

- 16 Мемлекеттік жер кадастрының жаңа технологиясы : Оқу құралы. / Ж.Т. Сейфуллин, Р.Қ. Абельдина, Г.Н. Нюсупова; әл-Фараби атын. ҚазҰУ-нің Ғылыми кітапханасы. - Алматы: Б-ка и компьютер. центр КазНУ, 2011.
- 17 Озеранская Н.Л. Внутрихозяйственное землеустройство агроформирований: учебное пособие. - Астана, 2017
- 18 Озеранская Н.Л. Современные методы организации территории при межхозяйственном землеустройстве: учебное пособие. - Астана, 2014.- 88 с.
- 19 Озеранская Н.Л., Кононова В.Н. Теоретические основы землеустройства: учебное пособие. - Нур-Султан, 2019
- 20 Озеранская Н.Л., Макенова С.К., Толеубекова Ж.З. Земельная реформа: от монополии государства к многообразию форм собственности»/ коллективная монография под ред. В.Н. Хлыстуна. - Самара: РАН, 2020. –Т.1. – С. 111- 170
- 21 Озеранская Н.Л., Карбозов Т.Е. Ландшафттану негіздері. – Астана: С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ, 2023. – 100 б.
- 22 Озеранская Н.Л., Карбозов Т.Е. Агроқұрылымдарды ішкішаруашы- лық жерге орналастыру.- Астана: С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ, 2023. - 86 с.
- 23 Орынбеков М., Байдулдинова А.Н. Оценка земли: Учебное пособие. - Алматы 2013
- 24 Сейфуллин Ж.Т. – Государственный земельный кадастр Республики Казахстан. Алматы, 2011.
- 25 Сейфуллин Ж.Т., Сейтхамзина Г.Ж, Нюсупова Г.Н. – Земельный кадастр: автоматизированные технологии кадастровых работ. /Учебное пособие/ - Алматы, 2011
- 26 Сейфуллин, Ж.Т. АИС и ГИС технологии земельного кадастра: Учебное пособие. - Алматы: КазНУ, 2011.
- 27 Сейфуллин, Ж.Т. Қазақстанның жер кадастры : Оқу құралы. / Ж.С. Гаухар; әл-Фараби атын. ҚазҰУ-нің Ғылыми кітапханасы. - Алматы: Б-ка и компьютер. центр КазНУ, 2011.
- 28 Стамкулов А. С. Земельное право Республики Казахстан : общая часть: учебное пособие. - Алматы: 2004.
- 29 Стамкулов А.С. Қазақстан Республикасының жер құқығы. Жалпы бөлім: оқу құралы. - Алматы : Заң әдебиеті, 2004.
- 30 Сулин М.А. Современное содержание земельного кадастра: учебное пособие. –СПб: Проспект Науки,2010.
- 31 Development of the land market in the republic of Kazakhstan. Teaching aid. - Nur-Sultan: S.Seifullin Kazakh AgroTechnical university, 2019.
- 32 Ozeranskaya N.L., Makenova S.K., Toleubekova Zh.Z/ Land reform: from the state monopoly to property diversity/ collective monograph - Samara: Publishing house of the Samara Federal Research Center of the Russian Academy of Sciences, 2021. -V.1. – pp. 154 -204

